

HOGDALSBYGDEN

LOKAL UTVECKLINGSPLAN +

Hogdalsbygden samarbetar, växer och välkomnar

Innehållsförteckning

Inledning	5
Syfte	
Mål	
Geografiskt område	
Målgrupp	
Tid	
Bygdens historia	6
Skogsbruket	
Vattenkraften	
Industrin	
Service och näringsverksamhet	
Kommunen	
Nulägesbeskrivning – bygden idag	7
Service, butiker, restauranger och boenden	
Kultur och fritid	
Föreningar	
Näringsliv/företag	
Besöksmål	
Infrastruktur	
LEA – lokalekonomisk analys för hållbar utveckling – Hogdalsbygden i siffror	9
Nuläge	
Kort självbiografi i siffror (2021)	
Befolkningsutveckling	
Hur försörjer vi oss	
Arbete och pendling	
Vad lägger vi pengar på	
SWOT-analys	13
Vår omvärld	14
Strategiska utvecklingsområden	14
Naturprojekt	
Projekt Servicepunkt	
Projekt Folkets Hus	
Övrigt	
Bilaga 1 Nutid	17

Tryck: Bok & Tryck AB, Bollnäs 2023 | Om inte annat anges så är bilder tagna av Framtid Hogdal.

 Svanenmärkt trycksak, 3041 1011

1. Inledning

Hösten 2022 träffades några personer från Ytterhogdal för att diskutera möjligheten att utveckla bygden och öka invånarantalet. Detta resulterade i att vi påbörjade arbetet med att ta fram en lokal utvecklingsplan LUP inklusive en lokalekonomisk analys LEA.

Eftersom vi tillhör Leader-området Utveckling Hälsingebygden fick vi ett erbjudande från X-ing Gävleborg, en avdelning i Hela Sverige ska leva, att ta fram planen enligt deras projektmodell via projektet Förädlingsmackapären med Metoden FMP. Projektet leddes av X-ing och planen innebar att vi bybor träffades vid åtta tillfällen för utbildning och information och för att ta fram områden som vi kan utveckla i Hogdalsbygden. Även Härjedalens kommun var delaktig i arbetet.

Projektet har resulterat i detta dokument och vårt nästa steg blir nu att utifrån denna grund jobba vidare med nya projekt så att det blir "verkstad" av våra planer.

1.1 Syfte

Syftet med projektet har varit att tillsammans göra en analys av bygden för att kartlägga vilka områden som vi kan utveckla för att få tillväxt och förhindra avveckling av service med mera. Ytterligare ett syfte har varit att få information och utbildning så att vi på ett bra sätt kan utforma kommande projektplaner och ansökningar för att få medel för att göra verklighet av de idéer vi har.

1.2 Mål

Övergripande mål

- Att få i gång ett lokalt engagemang
- Att ta fram en grund för kommande kontakter med anslagsgivare, kommun, region etc.
- Att få fram tydliga utvecklingsområden

Specifika mål

- Att minst 10 % av invånarna har deltagit i något möte
- Att vi inom två år efter att planen är klar har gjort minst fyra ansökningar om pengar till projekt i Hogdalsbygden

1.3 Geografiskt område

Hogdalsbygden och projektet innefattar gamla Hogdals kommun, dvs. Ytterhogdals, Överhogdals och Ängersjö församling.

1.4 Målgrupp

Målgruppen för planen har varit invånare i de aktuella byarna, de lokala föreningarna, företagarna, kommunen och andra myndigheter. Planen kommer även att vara ett stödande dokument i kontakter med banker, investerare etcetera.

1.5 Tid

Projektet har pågått hösten och vintern 2022–2023. Vi har samlats vid åtta tillfällen och utöver det har de olika arbetsgrupperna träffats och arbetat med sina områden. Planen kommer att uppdateras vart annat år.

2. Bygdens Historia

Hogdalsbygden har varit befolkad sedan stenåldern. Det fanns gott om vilt i skogarna och fin fisk i sjöarna. Från och med 1800-talet kan man urskilja olika näringsgrenar som varit viktiga för trakten.

2.1 Skogsbruket

I mitten av 1800-talet började en stor skogsepok i bygden och Ytterhogdal blev något av ett centrum för de stora skogsbolag som hade verksamhet i nordvästra Hälsingland och Härjedalen. Flera av de större husen som fortfarande finns kvar i byn byggdes av skogsbolagen.

Skogsbruket var en betydande näring i Hogdalsbygden till långt in på 1900-talet. Inga större industrier knutna till skogen har funnits i Ytterhogdal med omnejd, men många människor har haft inkomst från skogsbruket ändå. Exempel på yrken kopplade till skogsbruket var huggare, timmerkörare (med häst och senare traktor) kolare, flottare, tummare, ”stubbknekt”, taxerare, röjare, planterare, maskinförare, skogsplanerare, vägmästare, skogsrådgivare, jägmästare med flera.

2.2 Vattenkraften

Redan 1917 bildades Ytterhogdals elektriska kraft AB och kraftverket vid Hoafors (Kvarna) stod klart 1918. Första glödlampan i Ytterhogdal tändes i februari 1918 och 1932 tändes de första gatljusen.

1947 började vattenkraftverken i Ljusnan byggas med start i Krokströmmen som byggdes mellan år 1947–1952. Platsen för kraftverket var tidigare en flaskhals under timmerflottningen, en annan viktig epok i vårt skog- och vattenrika område. 1917 inträffade där den omtalade “storbröten”. Då fastnade ungefär 3 miljoner stockar som tog tre år att få loss! Långströmmens kraftverk stod klart 1961 och Storåströmmens kraftverk stod klart 1962. Kraftverksepoken innebar många arbetstillfällen i bygden.

2.3 Industrin

Efter kraftverksruschen på 60-talet skulle man etablera industrier, då byggdes några av industrilokalerna i byn. Industriområdet har under åren hyst många olika verksamheter, till exempel snickerifabrik, fönsterfabrik, gummifabrik, stenindustri, kabelmontage och mossaindustri. Det kommunala bolaget YPRO (Ytterhogdals produkter) som arbetade för att få industrietableringar till byn bildades.

2.4 Service och näringsverksamhet

Under 1800- och 1900-talet fanns ett enormt utbud av butiker, caféer, matställen, bensinmackar och allehanda hantverkare i bygden. Skolor fanns i alla byar och högst sannolikt behövde man inte lämna byn för att få allt tänkbart behov av service tillgodosett. Det fanns även många föreningar, allt ifrån idrottsföreningar till politiska föreningar och godtemplarloge. Invånarantalet var förstås betydligt högre än idag men det är uppenbart att byborna var väldigt aktiva! Mycket mera finns att läsa om detta på projektets webbplats på hogdalsbygden.se

2.5 Kommunen

Före 1952 hade Härjedalen elva kommuner som då slogs ihop till sex. Hogdals kommun bildades av Ängersjö, Överhogdal och Ytterhogdal. 1974 gjordes nästa kommunsammanslagning och Härjedalens kommun bildades.

3. Nulägesbeskrivning - bygden idag

I dag är i princip all service koncentrerad till Ytterhogdal. Där finns en livsmedelsbutik, en bensinstation, förskola och skola årskurs 1–6. I de omkringliggande byarna finns inget av detta kvar. ICA-butiken, äldreboendet Svedjegården och skolan hör till de större arbetsplatserna i byn. Många arbetspendlar idag till Sveg. En sammanställning av verksamheter i Hogdalsbygden återfinns i bilaga 1.

3.1 Service, butiker, restauranger och boenden

Det finns en hel del privata företag till exempel tre restauranger, bageri, café, konferensverksamhet, massageterapi, veterinär och fotvård i Ytterhogdal. Häsocentralen med distriktssköterska håller öppet en dag varannan vecka. I Överhogdal finns café på Forngården, Stenhyddan och ett par uthyrare av stugor. I Ängersjö finns också möjlighet till boende i stugor. I Ytterhogdal finns Knoppergården med mat och boende. Drivmedelsstation finns i anslutning till Frendo i Ytterhogdal.

3.2 Kultur och fritid

Det finns ett relativt brett utbud av kultur och fritid. I Ytterhogdal finns bibliotek, biograf, sångkör och vävstuga. Vi har flera idrottsanläggningar bland annat badhus, idrotts-hall, gym, elljusspår, skridskobana, minigolf, discgolf, tennisbana, crossbana, boulebana och mycket mera. För jaktintresserade finns skjutbana och skyttesimulator.

Det finns goda möjligheter till jakt, fiske, bär och svamplockning i Hogdalsbygden. Olika arrangemang genomförs på hembygdsgårdarna och forngården. På sommaren anordnas det bingo, båtrace och cykelfest med mera. Fotbollslaget i div 2 spelar på Svedjevallen.

3.3 Föreningar

Det finns fortfarande en hel del föreningar i bygden även om det historiskt har funnits ännu fler. Fiskevårdsföreningar finns både i Flor, Ytterhogdal och Överhogdal. Skoterklubbar, skytteklubbar och hembygdsföreningar finns också på flera håll. I Ytterhogdal finns idrottsförening och pensionärsföreningar. Framtid Hogdal och Folkets Husföreningen arbetar för att öka trivseln i bygden och anordnar olika aktiviteter. För den motorcykelintresserade finns Hog Valley MC.

3.4 Näringsliv/företag

När alla företag listas så är det förvånansvärt många! I Hogdalsbygden finns flera företag inom skog och åkeri. Det är även flera fastighetsbolag. Några bedriver verksamhet med hantverksyrken som måleri, snickeri och silversmide. Det finns även flera inom livsmedelsproduktion, både primärproduktion med uppfödning av djur, biodling, mjölkproduktion, ägg och grönsaksodling samt senare led i form av livsmedelsbutik, bageri, restauranger och café. Ett företag bedriver jakt och viltvård.

Noterbart är att det är få som satsar på turistverksamhet trots att förutsättningarna borde vara goda.

3.5 Besöksmål

I omgivningarna finns många besöksmål. Bland annat kan man ställa sig på Sveriges mittpunkt som ligger utanför Ytterhogdal. Det finns naturformationer som Stor- och Lillgumjansgraven, Ragnhildstenen, Örastupet, Björnstenen med mera och byggnationer från äldre epoker till exempel Fnuschen utkikstorn, stenkistorna i Ljusnan, sågdammen vid Jämnån och Fåssjö skvaltkvarn. I Ängersjö finns ett skogsmuseum och på Överhogdals forngård visas en kopia av den kända Överhogdalstapeten från 1000- eller 1100-talet. Hembygdsgårdarna har mycket spännande historia att visa. Flera naturreservat kan besökas i bygden.

Den som vill bada har många möjligheter till exempel vid Folkets Hus mitt i Ytterhogdal eller i Sångsjön. Föredrar man kanot finns kanotleden på Hoan. Vintertid finns skidspår och skoterleder. Kyrkorna som finns både i Ytterhogdal, Överhogdal och Ängersjö är också värda ett besök.

3.6 Infrastruktur

Ytterhogdal och Överhogdal ligger efter riksväg E45 vilket innebär att man lätt kan ta sig med buss till Östersund eller Sveg. Det är flera avgångar per dag i båda riktningarna. Närmaste tågförbindelse finns i Ljusdal eller Ånge. Paket och gods anländer och avgår från ICA eller servicebutiken Frendo.

Inlandsbanan passerar både Ytter- och Överhogdal.

Bredbandsnätet är väl utbyggt i Ytterhogdal och den östra delen av byn är på gång att anslutas.

4. LEA – Lokalekonomisk analys för hållbar utveckling – Hogdalsbygden i siffror¹

4.1 Nuläge

Befolkningen har under de senaste 10 åren omväxlande ökat och minskat men hållit sig på samma nivå. Vid årsskiftet 2021/2022 var folkmängden i området 745 personer.

4.2 Kort självbiografi i siffror (2021)

- Här finns 419 hushåll.
- Här bor 745 personer varav 360 kvinnor och 395 män.
- Medianinkomsten² är 227 000 kronor.
- Medelinkomsten per hushåll är 248 000 kronor
- Medelåldern är 56,9 år.
- De flesta byggnader som är bebodda består av småhus.
- Bebodda lantbruksfastigheter utgör 26% av alla bebodda fastigheter.
- Det finns få hyresfastigheter. Av totalt 1749 fastigheter är endast 7 hyreshus.
- 30 personer bor i hyreslägenhet.
- Förvärvsarbetande med bostad i området är 324 varav 142 arbetspendlar ut från området.
- 27 personer arbetspendlar in till området.
- Det finns ett mindre antal aktiva lantbruk.

¹ Lokal ekonomi inom cirkulär ekonomi handlar i grund och botten om att nyttja och hushålla med befintliga resurser inom ett lokalsamhälle, som i sin tur socialt och ekonomiskt kan gynna lokala aktörer och samhällen.

² Medianinkomst är den mittersta lönen när alla löner i den utvalda gruppen sorterats i stigande ordning.

4.3 Befolkningsutveckling Register: Registret över totalbefolkningen (RTB)

År	Befolkning		Totalt
	Män	Kvinnor	
2012	452	417	869
2013	471	421	892
2014	462	405	867
2015	467	409	876
2016	451	396	847
2017	432	376	808
2018	425	375	800
2019	416	361	777
2020	398	345	743
2021	395	350	745

4.4 Hur försörjer vi oss?

Stora Arbetsplatser

- Hogdals förskola
- Hogdals Skola F-6
- ICA
- Skogsbolag
- Härjedalens kommun

Plus cirka 130 småföretag.

Näringsgrenar utifrån antal arbetsställen

• Jordbruk, skogsbruk och fiske	103
• Fastighetsverksamhet	6
• Byggverksamhet	21
• Verksamhet inom juridik, ekonomi och teknik	10
• Tillverkning	9
• Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	12
• Transport och magasinering	3
• Kultur, nöje och fritid	3
• Annan serviceverksamhet	3
• Hotell- och restaurangverksamhet	11
• Vård och omsorg; sociala tjänster	6
• Utbildning	2
• Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster inkl. stödtjänster	5
• Informations- och kommunikationsverksamhet	5

De bosatta i området 2020 arbetade inom nedanstående näringsgrenar.

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

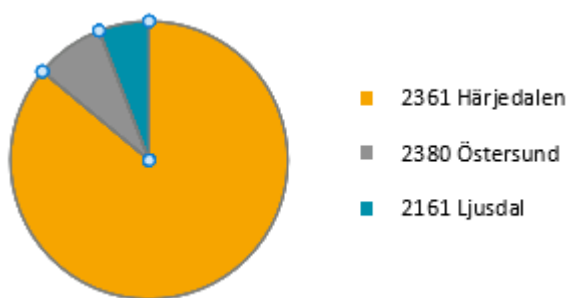
• Jordbruk, skogsbruk och fiske	49
• Tillverkning och utvinning	14
• Energi och miljö	12
• Byggverksamhet	20

• Handel	29
• Transport	25
• Hotell och restaurang	8
• Information och kommunikation	5
• Fastighetsverksamhet	4
• Företagstjänster	23
• Offentlig förvaltning	15
• Utbildning	30
• Vård och omsorg	61
• Personliga och kulturella tjänster	19
• Okänd bransch	9

Fördelat per Sektor

• Statlig sektor	7
• Landsting	8
• Kommun	88
• Privat	222

Totalt 325

4.5 Arbete och pendling

Förvärsarbetande med bostad i området är 324.
142 arbetspendlar ut från området.
27 personer arbetspendlar in till Hogdalsområdet.

Pendling, mest frekventa kommuner

Kommunkod 2361 Härjedalen	117
Kommunkod 2380 Östersund	11
Kommunkod 2161 Ljusdal	8

Kommunikationer

Linje 26 Ytterhogdal-Ånge med 1-3 turer beroende på veckodag
Linje 46 Sveg-Ytterhogdal-Östersund med flera turer dagligen
Linje 56 Sveg-Ytterhogdal-Ljusdal med flera turer dagligen
Linje 639 Sveg-Ytterhogdal med flera turer dagligen
Beroende på vart man bor i bygden tar det mellan 30 och 40 minuter med bil till Sveg

Beroende på vart man bor i bygden tar det mellan 50 och 80 minuter med bil till Ljusdal
Beroende på vart man bor i bygden tar det mellan 90 och 120 minuter med bil till Östersund.

4.6 Vad lägger vi pengar på?

Inkomster och Utgifter

Bygdens totala köpkraft på 156,6 miljoner kronor är beräknat på 419 hushåll som har en disponibel medelinkomst på 345 000 kr (SCB 2020).

Enligt SCB:s statistik fördelar sig hushållens konsumtion enligt de kategorier som finns i tabellen nedan. Vi har försökt jämföra hushållens konsumtion med den produktion som sker lokalt. För att göra det har vi samlat information från så många lokala företag som möjligt genom att fråga dem om deras omsättning lokalt respektive utsocknes. Vi har enbart tagit med lokala företag vars verksamhet normalt vänder sig till ortsborna.

Varuslag	Utgifter	Lokala köp	Köp av besökare	Köp utanför Hogdal
Köpta livsmedel	17 808 237 kr	12 040 000 kr	5 300 000 kr	-5 768 237 kr
Utemåltider	5 638 575 kr	250 000 kr	2 500 000 kr	-5 388 575 kr
Sprit, Vin, starköl	1 890 025 kr	0 kr	0 kr	-1 890 025 kr
Tobak	1 065 764 kr	0 kr	0 kr	-1 065 764 kr
Förbrukningsvaror	3 197 293 kr	0 kr	0 kr	-3 197 293 kr
Hälso och sjukvård	3 276 044 kr	0 kr	0 kr	-3 276 044 kr
Hushållstjänster	11 975 410 kr	800 000 kr	800 000 kr	-11 175 410 kr
Bostad	40 688 043 kr	120 000 kr	0 kr	-40 568 043 kr
Kläder och skor	7 308 097 kr	0 kr	0 kr	-7 308 097 kr
Transport	23 798 567 kr	0 kr	0 kr	-23 798 567 kr
Möbler och husgeråd	8 106 108 kr	0 kr	0 kr	-8 106 108 kr
Försäljning Övrigt	0 kr	2 950 000 kr	5 700 000 kr	2 950 000 kr
Fritid och kultur	31 867 925 kr	0 kr	0 kr	-31 867 925 kr
Summa	156 620 088 kr	16 160 000 kr	14 300 000 kr	-140 460 088 kr

Av totalen köper vi bybor **10,4% lokalt** och resterande **89,6% köps utanför byn**. Samtidigt säljer företagen för 14,3 miljoner till personer som inte bor i Hogdalsområdet. Om varje hushåll handlar lokalt för **15 kr mer per dag** så ökar det de lokala företagens omsättning med ca 2,3 miljoner.

5. SWOT-analys

STYRKOR	SVAGHETER
<p>MILJÖ OCH NATUR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hög turistpotential • Fin natur med skog, berg och vatten • Rikligt med bär och svamp • Ren miljö <p>BOENDE OCH SERVICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Billigt boende • Närhet och god tillgång till service • Skola och förskola • Nära till allt • Ej omständligt, enkelt liv • Räddningstjänst • Bra samlingslokaler • Ica – central samlingsplats • Veterinär <p>KOMMUNIKATION</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lätt att resa bra kollektivtrafik • Mycket bra internet • <p>MÄNNISKORNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stor pool med kunskap • Engagerade människor • Alla känner alla • Hjälpsamhet • Gemenskap • Trygghet <p>AKTIVITETER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Många ideella föreningar • Kyrkan inklusive kör • Bio • Bra möjlighet till motion 	<p>SAMHÄLLSSERVICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen lokal sjukvård • Bristande service överlag • Ingen taxi • Långt till regioncentrum • Ingen polis och ambulans • Brist på kommersiella och ideella mötesplatser <p>ARBETE, FÖRETAGANDE OCH BEFOLKNING</p> <ul style="list-style-type: none"> • Åldrad befolkning • Få arbetstillfällen • Utflyttning, liten tillväxt • Få människor • Brist på lämpliga företagslokaler • Brist på hantverkare • Inga externa investerare <p>ENGAGEMANG</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bortglömd i kommunen • Haltande föreningsliv svårt att få folk till ideellt arbete • Svagt engagemang vid aktiviteter
MÖJLIGHETER	HOT
<p>LEVA OCH BO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sälja trygghet • Inflyttning till tomma bostäder • God livskvalitet • Ungdomar vill leva och bo här • Skapa välkomstpaket <p>FÖRETAGANDE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyttja befintlig infrastruktur • Utveckla företagande • Uppmuntra till flera företag • Utbildningar hur man startar företag • Förbifart E45 • Industrifastigheter • Utveckla småskaligt jordbruk och livsmedelsförädling • Efterfrågan på hantverkare • Stärka marknadsföringen av lokala produkter • Distansarbete <p>BESÖKSNÄRING</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyttja enkelheten • Utveckla besöksnäring • Utveckla naturturism • Skapa turistcenter • Ordna event och festivaler 	<p>LEVA OCH BO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om befolkningen minskar • Brist på arbeten • Sämre ekonomi • Ingen lokal utbildning ex lärlingsutbildning • Dyra transportkostnader • Hus som står permanent tomma <p>FÖRETAGANDE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dålig lojalitet och köptrohet • Om vi inte gör något av vår LUP <p>SERVICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centralisering • Nedmontering av service • Om skolan läggs ner • Resurserna dras till städerna • Ointresse från kommunen

6. Vår omvärld

Sverige har förbundit sig att arbeta mot målen i Agenda 2030 som syftar till att skapa en hållbar utveckling i världen. Det betyder att även vi i Hogdalsbygden ska sträva mot målen och arbeta för att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. Agenda 2030 innehåller tre olika dimensioner nämligen den ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionen. Vi ska ta hänsyn till de olika målen när vi arbetar med vår Lokala utvecklingsplan och de kommande projekten. Varje projekt ska bedömas och värderas utifrån de globala målen och bidra till en hållbar framtid för oss och kommande invånare i Hogdalsbygden.

Region Jämtland Härjedalens regionala utvecklingsplanen RUS har pekat ut ett antal utvecklingsområden för länet. Jord, skog och vatten samt upplevelser är ett par prioriterade områden som ligger inom ramen för våra kommande projekt.

I kommunens utvecklingsplan har man prioriterat fyra områden som särskilt viktiga för att nå den övergripande visionen – fler invånare i kommunen. Dessa är:

1. kommunikationer
2. boende
3. arbetsmöjligheter
4. natur, rekreation och friluftsliv

Vår lokala utvecklingsplan strävar mot samma vision och de förslag vi tagit fram hoppas vi ska leda till fler invånare, nya arbetsmöjligheter och möjligheter till ett rikt friluftsliv.

7. Strategiska utvecklingsområden

För att kunna genomföra vår vision "Hogdalsbygden samarbetar, växer och välkomnar" har vi identifierat faktorer som vi bedömer är viktiga för utvecklingen av bygden. Vi behöver VÄXA, bibehålla och utveckla SERVICE/UTBUD, stimulera FÖRETAGANDE, fokusera på GENOMFÖRANDE och skapa en SAMLINGSPLATS/SERVICEPUNKT. Mera konkret har vi tagit fram följande projektidéer att jobba vidare med. Till varje projekt har ett antal intresserade personer anmält sig och fler är välkomna! Vår handlingsplan är att med hjälp av kommunens näringslivsutvecklare analysera hur vi ska kunna finansiera genomförandet av projekten. Därefter kommer vi tillsammans att ta fram projektplaner och söka medel.

Naturprojekt

- Rusta upp kanotleden
- Uppdatera skyltar till sevärdheter, besöksmål med QR-koder för beskrivning av objekten.
- Rusta upp bron vid Frönäsdammen och utveckla platsen.
- Ordna cykelstigar

Naturprojektet utnyttjar bygdens styrkor som bland annat är fin och ren natur med skog, berg, vatten, bär och svamp. Det ger möjlighet till företagande och arbetstillfällen inom besöksnäringen samtidigt som det ger livskvalitet åt byborna.

Naturprojektet stödjer följande mål i Agenda 2030:

Projekt Servicepunkt

Minst en person anställs för att vara en "spindel i nätet". Exempel på uppgifter för personen är:

- Koordination och samarbete vid arrangemang i bygden
- Turistinformation
- Marknadsföring av bygden och lediga boenden
- Informera inflyttade om vad som finns
- Ordna "paket" med aktiviteter, boende, mat etc. för besökare

Servicepunkten kan också vara en träffpunkt.

Projekt servicepunkt stödjer de styrkor som människorna i bygden har till exempel vår gemenskap, hjälpsamhet och lokala kännedom. Den ökar också vår möjlighet att stimulera besöksverksamhet, inflyttning och att växa.

Projekt Servicepunkt stödjer följande mål i Agenda 2030:

Projekt Folkets Hus

- Skötsel av toaletter dusch, omklädningsrum.
- Utveckla området runt Folkets Hus
- Skapa en utescen för arrangemang, till exempel musikkvällar
- Främja olika kulturaktiviteter

Folkets Hus bidrar redan idag med service i form av möteslokaler, biosalong, restaurang och uppställningsplats för husbilar. Med det strategiska läget invid E45 och övertagandet av hygienanläggning och badplats från kommunen finns det stora möjligheter att utveckla platsen ytterligare. Den nya dragningen av E45 ger också tillväxtpotentialer för serviceföretagen.

Projekt Folkets Hus stödjer följande mål i Agenda 2030:

Övrigt

Andra idéer som kom upp och som vi bedömer att vi kan jobba med parallellt är:

- Växtfärgningskurs
- Bokcirklar
- Svampkurs
- Byabastu i Överhogdal
- Hubb för distansarbetare där det finns bra fiber
- Sommarmarknad en dag per vecka i juli
- Julmarknad på Träde eller Bengsgården
- Revy
- Tvätthall för bilar – automattvätt
- Regelbundna möten med kommunen
- Rusta upp och fixa det vi har
- Uppdatering av kalendern på hogdalsbygden.se och hjälpa till att lägga in arrangemang där

Några bybor undersöker redan möjligheten att skapa ett kooperativt café och hantverkshus i längan på Bengsgården.

Framtid Hogdal och Folkets Husföreningen tar tag i några av de övriga förslagen men det är viktigt att alla hjälps åt att verkställa idéerna!

Kontakt för Hogdalsbygdens LUP är Framtid Hogdal – idéell förening.
www.hogdalsbygden.se

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

X-ING GÄVLEBORG

www.helasverige.se/gavleborg

Nutid

Service, butiker, restauranger och boenden

- Ica- Svenska spel, ATG, postombud
- Frendo/Ingo- postombud, systemombud
- Svedjegården äldreboende
- Centralskolan- fritids
- Förskola
- Fritidsgård
- Hälsocentral med distriktssköterska
- Fothälsan
- Lantbrevbärare postnord
- Ställplatser folkets hus
- Räddningstjänst
- Röda korset, Kupan
- Hogdalsveterinären
- Hair studio Birka
- Massageterapi, Ten
- Helenas kropp & själ
- YIK by-vaktmästeri
- Världshuset Knoppergården
- Restaurang och Pizzeria 45:ans
- SMW bageri
- Hogdalcafé
- Gammelträde sommarcafé
- Folkets Hus Restaurang och Café
- Överhogdals forngård och café
- Adolfssons stugor
- Annagården
- Hea stugorna
- Jonkstugor
- Vildmarks lodge Krokströmmen
- NW stugor
- Skogsfeen
- Ängersjö folkets hus (boende)
- Ängersjö skogsmuseum (boende)
- Ängersjö skola (boende)
- OBS! Alla serviceföretag inom åkeri, bygg osv finns under näringsliv/företag

Kultur och fritid

- Överhogdals forngård och café
- Bio folkets hus
- Badhus
- Bibliotek
- Gym
- Idrottshall
- Vävstuga
- Kyrkan, kör
- Gammelträde Ytterhogdal
- Svedjevallens idrottsplats
- Motions/skidspår (elljus)

- Hoaborg, skridskor
- Skyttesimulator
- Skjutbana
- Utegyms/hinderbana
- Fiske och jakt
- Skoteråkning, skoterleder
- Kanotled Hoan
- Minigolf
- Discgolf
- Badplatser, folkan, Sångsjön, Hammarbyholmen
- Lekparker
- Tennisplan
- Cykelbana
- Crossbana
- Spinning
- Rullanbackarna, pulkabacken
- Boulebana
- Bingo på sommarhalvåret
- Folkets hus
- Båtrace
- Cykelfest
- Kubbtturnering
- Julskyltning
- Midsommaraftonsfirande på träde

Föreningar

- Flor fiskevårdsområdesförening
- Framtid Hogdal Ideell förening
- Hog valley MC
- Hogdals skytteförening
- PRO Ytterhogdal
- SPF Ytterhogdal
- Ytterhogdals fiskevårdsområdesförening
- Ytterhogdals Folkets hus byggnadsförening u.p.a
- Ytterhogdals hembygdsförening
- Ytterhogdals IK
- Ytterhogdals IK A-lag
- Ytterhogdals skoterklubb
- Överhogdals byalag
- Överhogdals bygdegårdsförening
- Överhogdals fiskevårdsområde
- Överhogdals hembygdsförening
- Överhogdals jaktsskytteklubb
- Överhogdals skoterklubb

Näringsliv/företag

- Kleenoil Sverige AB
- SCA skog AB Ytterhogdal
- Skogsägarna Mellanskog

- Landsbygdskraft i Norr AB
- HH Skog i Ytterhogdal AB
- Equida Jakt och Viltvård AB
- JMLE Fastigheter AB
- E.Eriksson Skogstransporter AB
- BIKETRACE AB
- OP24 Hoakrogen AB
- Hoan förvaltning AB
- Ytterhogdals Elektriska Kraft AB
- Livsmedelshallen i Hogdal AB
- Westerhogna AB
- AB HA's Skogsavverkningar
- K Berntssons Elteknik AB
- Havern Consultning AB
- Östigården AB
- Grip skog & schakt AB
- Hogdals trafikbutik AB
- Mikael Mattsson i Ytterhogdal AB
- Gripson i Sveg AB
- Gisselmans transport AB
- E.Åséns åkeri AB
- TT injekt- Betong AB
- CG Traktor AB
- Härjelyft AB
- Norrlyft kran & entreprenad AB
- Siva skog AB
- E.Erikssons skogstransporter AB
- Resolution redovisning & utveckling AB
- Ytterhogdals fastighets AB
- Vildmarks lodge Ytterhogdal AB
- North cable & assembly AB
- DELWEL INDUSTRIES AB
- Guldbiet AB
- 2takt fastighetsbolag AB
- L.M bygg skog AB
- Hogdals allservice AB
- Ytterhogdal Hydraulik
- SMW Bi, skog, trädgård
- EKO gården i flor
- Hoadalens däck & service
- Ytterhogdals Måleri
- Hogdals snickeri
- KS sliptjänst
- Hogdalcafé
- Sets silver
- OBS!! det finns mängder med fler företag som är enskild näringsverksamhet och ekonomiska föreningar som inte nämns då det inte är relevant och listan skulle bli för lång.

Besöksmål

- Enåsengruvan
- Fnuschen utkikstorn
- Sveriges mittpunkt
- Kanotled
- Ragnhildstenen och Ragnhild grottan
- Storgumjansgraven
- Lillgumjansgraven
- Skålsten
- Flornipan
- Pilgrimsleden
- Sågdammen vid Jämnån
- Kvistabäckens flottled
- Linafallet
- Örastupet
- Stenkistorna i Ljusnan
- Gulbensstenen vid Hoan
- Remskällaren
- Klockstenen
- Vilstenen
- Minnessten vid järnvägen
- Björnstenen
- Staffanskälla
- Lennarts sten
- Klussloken
- Hammarbyholmen
- Sångsjön
- Stenhyddan, Mossbo stenar
- Fåssjö Skvaltkvarn
- Fäbodvallar
- Gammelbudd Hembygdsgård
- Gammelträde Hembygdsgård
- Grillplats Storån
- Kraftverksdammar: Krokströmmen, Långströmmen och Storåströmmen
- Naturreservat Fåssjöbygden: Långsidesberget naturreservat och Råtjärnsbergets- Djupdalsbergets naturreservat
- Naturreservat i Hogdalsbygden: Västan-sjöbrännans naturreservat, Getryggens naturreservat, Fagerbäckens naturreservat, Fränghällornas naturreservat, Habergets naturreservat, Långsåns naturreservat
- Vänsjö kraftmuseum och kvarnmuseum
- Kyrkor: Ytterhogdal, Överhogdal och Ängersjö
- Ängersjö skogsmuseum
- Överhogdals Forngård

www.hogdalsbygden.se